

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 P 225156 25 GŽ

Novi Travnik, 27.08.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija: Edvin Kokić, kao predsjednik vijeća, Alma Islamović i Denis Trifković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice-protutužene S. M. iz N. T., ul. ..., koju zastupa punomoćnik Stana Imamović advokat iz Travnika, ul. Bosanska-Lamela II, protiv tuženog-protutužitelja A. M. iz N. T., ..., kojeg zastupa punomoćnik Branka Praljak advokat iz Novog Travnika, ul. Stjepana Radića br.13, radi razvoda braka, određivanja staranja nad djetetom, kontaktiranja i doprinosa za izdržavanje, vrijednost spora 500,00 KM, odlučujući po žalbi tužiteljici izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 P 225156 24 P od 22.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 27.08.2025. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice se odbija kao neosnovana i potvrđuje u stavu II, III, IV i V izreka presude Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 P 225156 24 P od 22.11.2024. godine.

Obrazloženje

Presudom prvostepenog suda odlučeno je kako slijedi:

„Razvodi se brak zaključen dana 13.06.2007. godine u Novom Travniku, a koja činjenica je zavedena u matičnoj knjizi vjenčanih koja se vodi za mjesto Novi Travnik, pod rednim brojem 71 za 2007. godinu, između M. rođene L. S., kći S., rođena ... i M. A., sin A. rođen ...godine.

Određuje se da zajedničko dijete mldb. 1, rođen ... godine, povjerava ocu A. M. na starateljstvo, brigu, čuvanje i vaspitanje.

Određuje se da lični odnosi i kontakti majke sa djetetom odvijati na način što se mldb 1 boraviti kod majke svaki sedmice i to petkom od 19,00 sati do nedjelje do 19,00 sati, po jedan dan vjerskih i po jedan dan državnog praznika, pola zimskog i pola ljetnog raspusta neprekidno, kao i u toku sedmice kad god to bude majka u mogućnosti, a uz prethodni dogovor sa ocem i djetetom.

Obavezuje se da majka M. S. doprinosi na ime izdržavanja mldb1 sina mjesečno iznos od 200,00 KM, počev od 19.8.2024.godine, pa sve dok za to postoje zakonski uslovi i to uplatom na račun oca i zakonskog zastupnika A. M. najkasnije do 15-tog u mjesecu za tekući mjesec.

Svaka strana snosi svoje troškove postupka.“

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavila tužiteljica po punomoćniku kojom istu pobija u cijelosti izuzev odluke o razvodu braka, a iz razloga propisanih u članu 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku F BiH, koje detaljno obrazlaže, s prijedlogom drugostepenom sudu da žalbu uvaži i pobijanu presudu preinači na način da usvoji tužbeni zahtjev tužiteljice ili da istu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Iz predmetnog stanja spisa proizilazi da je kod tog suda dana 01.08.2024. godine podnesena tužba tužiteljice protiv tuženog radi razvoda braka i donošenja odluke o povjeravanju mldb. djeteta na roditeljsko staranje majci uz obavezu tuženog da doprinosi izdržavanju djeteta u mjesečnom iznosu od po 300,00 KM te odredi način kontaktiranja mldb. djeteta sa ocem, a sve kako je to pobliže navedeno u tužbenom zahtjevu, kao i da tuženi nadoknadi tužiteljici troškove postupka.

Tuženi u odgovoru na tužbu, kao i tokom postupka je predložio da sud nakon što presudom razvede brak parničnih stranaka donese odluku da zajednički mldb. 1 sin se povjeri ocu na dalju brigu, čuvanje i vaspitanje, da se majka obaveže da mjesečno doprinosi iznos od po 300,00 KM, da se odredi kontaktiranje na način da će dijete boraviti kod majke svaki drugi vikend od petka poslije podne, pa do nedjelje poslije podne, po jedan dan vjerski i državni praznik, pola zimskog i pola ljetnog raspusta neprekidno kao i u toku sedmice kada god to bude majka u mogućnosti, a u dogovoru sa ocem i djetetom, te da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Među parničnim strankama nije sporno da je brak zaključen dana 13.06.2007. godine, te da su parnične stranke u toku trajanja bračne zajednice dobili zajedničkog sina mldb1 koji je rođen ... godine, da je bračna zajednica faktički prestala nekoliko mjeseci prije podnošenja predmetne tužbe i dalje, da su bračni odnosi teško i trajno poremećeni, te da ne postoji mogućnost nastavka bračne zajednice, pa time i da su ispunjeni zakonski uslovi za razvod braka slijedom čega je prvostepeni sud donio odluku kojom se brak parničnih stranaka razvodi na osnovu člana 41. Porodičnog zakona Federacije BiH, a koja odluka suda (stav I izreke) se ne pobija izjavljenom žalbom, tako da ista u tom dijelu ostaje neizmijenjena.

Odlučujući o povjeravanju mldb. djeteta prvostepeni sud je na temelju svih izvedenih dokaza, a prije svega iskaza parničnih stranaka, ali i izjavljene želje mldb. 1, cijenio da je u najboljem interesu djeteta prema sadašnjem stanju stvari da se isti povjeri ocu. Ovo iz razloga što se radi o djetetu koje je starosti skoro 15 godina i koje s obzirom na svoj uzrast može jasno izraziti svoj stav u pogledu svoje želje sa kojim roditeljem želi živjeti. Kako je mldb. sin izrazio želju da provodi vrijeme sa ocem koji je ostao živjeti u porodičnoj kući gdje je rođen i odrastao, nije mijenjao mjesto boravka, dakle da se radi o poznatom i sigurnom okruženju, a što je veoma bitno u vremenu i svim okolnostima kroz koje mldb. 1 trenutno prolazi, jer mu je teško pao razvod braka roditelja, a da otac

koji je sada u penziji dakle nije zaposlen, tako da ima mogućnost, a očito i želju da mu se potpuno posveti. Pored iskazane želje oca koji je izjavio da zna obavljati sve što je potrebno za održavanje domaćinstva, a što tužiteljica nije negirala, pa time i da može na valjan način brinuti o mldb. 1 u smislu svega onoga što je djetetu potrebno u ovom uzrastu.

Sud je prilikom donošenja prednje odluke imao u vidu mišljenje Centra za socijalni rad koji smatra da je u interesu djeteta da se isti povjeri majci zbog autoritativnijeg pristupa odgoju djeteta..., što prvostepeni sud prihvata opravdanim i jasnim, međutim kako se radi zaista o želji mldb. 1 sud cijeni da nametanje odluke da se dijete treba preseliti kod majke i tamo boraviti u smislu novog doma, a što bi bilo suprotno njegovoj želji i moglo stvoriti suprotan efekat, otpor, pa čak i nepoželjne i negativne reakcije u smislu njegovog ponašanja kako prema samom sebi, tako i prema roditeljima i u odnosu na školu i učenje, odlučio kao naprijed. Pri tome sud je posebno imao u vidu činjenicu koja proizlazi iz iskaza tužiteljice, ali i tuženog da mldb. 1 u posljednje vrijeme izbjegava kontakt sa majkom ili se radi o vrlo kratkom kontaktiranju, da po izjavi majke isti pruža otpor prema svemu što mu nameće, a kako se radi o djetetu navedenog uzrasta koje u ovoj dobi može da ima stav i vlastito mišljenje u vezi navedenog pitanja, te poštujući princip najboljeg interesa djeteta koji nalaže da učešće istoga u sudskom postupku bude takvo da u što manjoj mjeri naruši njegovu emotivnu dobrobit i bude što manje stresno iskustvo je dovelo do zaključka suda da je u ovom momentu u najboljem interesu djeteta da živi na mjestu koje smatra svojim domom, sa roditeljem koji u potpunosti ima roditeljske kapacitete i dovoljno slobodnog vremena da mu se može u potpunosti posvetiti dakle, prema sadašnjem utvrđenom činjeničnom stanju prvostepeni sud cijeni da postoje opravdani razlozi da se mldb. 1 povjeri ocu na odgoj, brigu i vaspitanje, pa je donio odluku kao u stavu II izreke pobijane presude shodno odredbi člana 129. do 138. Porodičnog zakona F BiH a u vezi sa odredbom člana 12. Konvencije o pravima djeteta.

Suprotno razlozima žalbe prvostepeni sud kod odlučivanja o naprijed navedenom je pravilno cijenio izvedene dokaze, a to što se nije ograničio na mišljenje i prijedlog nadležnog Centra za socijalni rad samo po sebi ne čini predmetnu odluku nezakonitom, jer je prvostepeni sud jasno i detaljno iznio razloge koji su ga rukovodili u donošenju prednje odluke, a što se i po ocjeni ovog suda ne doima proizvoljno.

Istina, kada je u pitanju pravo mldb. djeteta da izrazi svoje mišljenje, prvostepeni sud nije bio dosljedan u primjeni odredbe člana 271. stav 2. Porodičnog zakona koja između ostalog propisuje da sudija obavlja neformalan razgovor sa djetetom na sudu ili van suda, uz posredovanje organa starateljstva, o čemu sastavlja zapisnik, no kako je nadležni centar po usmenom nalogu suda sa ročišta održanog dana 29.08.2024. godine (vidi zapisnik od 29.08.2024. godine) dostavio izvještaj o obavljenom intervju s mldb 1, koji je na jasan i nedvosmislen način iznio svoj odnos s roditeljima i izrazio želju da živi s ocem i pri čemu je i sam centar iznio svoj dojam a to je da je isti želju iskazao samostalno, bez prisile te da nisu vidljivi elementi otuđenja koji bi mogli utjecati na dječakovu odluku dakle, da je isti bio u stanju oblikovati svoje mišljenje i slobodno izraziti s obzirom na svoju dob i uzrast, zbog čega ovaj sud nalazi da u konkretnom slučaju nisu povrijeđena prava djeteta propisana članom 12. Konvencija o pravima djeteta [usvojena na Generalnoj skupštini Ujedinjenih naroda 20. novembra 1989. godine] („Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori“ broj 15/90, „Službeni list R BiH“ broj 25/93 i Odluka o povlačenju rezerve na član 9. stav 1. Konvencije Ujedinjenih

naroda o pravima djeteta, „Službeni glasnik BiH” broj 42/08) kao ni član 3. stav 1. i 2. iste koje su relevantne za rano djetinjstvo a na koju odredbu akcentira žalba, pa čak ni član 9. stav 1. iste.

U članu 3. st. 1. i 2. 1. propisano je da „ U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja. 2. Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere.“

Član 9. stav 1. 1. propisuje “ Države-potpisnice će se pobrinuti da dijete ne bude protiv svoje volje odvojeno od svojih roditelja, osim kada nadležne vlasti koje podliježu sudskom ispitivanju odluče, u skladu s odgovarajućim zakonima i procedurama, da je takvo odvajanje potrebno u najboljem interesu djeteta. Takva odluka može biti potrebna u određenim slučajevima kao što su zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta od roditelja, ili gdje roditelji žive odvojeno i mora se donijeti odluka o djetetovom mjestu stanovanja.“

Član 12. 1. propisuje “ Države stranke osigurati će djetetu koje je u stanju oblikovati vlastito mišljenje, pravo na slobodno izražavanje svojih stavova o svim stvarima koje se na njega odnose, te ih uvažavati u skladu s dobi i zrelošću djeteta. 2. U tu svrhu, djetetu se izravno ili preko posrednika, odnosno odgovarajuće službe, mora osigurati da bude saslušano u svakom sudbenom i upravnom postupku koji se na njega odnosi, na način koji je usklađen s proceduralnim pravilima nacionalnog zakonodavstva.“

Dakle, u smislu naprijed citiranih odredbi, a imajući u vidu da je mldb. 1 u dobi od skoro 15 godine, da je iskazao zrelost prilikom neformalnog razgovora posredstvom nadležnog Centra od kojeg nisu zabilježeni veći propusti u ponašanju i savladavanju gradiva u odnosu na protekli period a kako je to i izneseno u pribavljenom izvještaju dostavljenom centru od strane pedagoga škole i razrednika, tj. da se isti ponaša kao i prije... (vidi Izvještaj JU Centra za socijalni rad Novi Travnik od 07.10.2024. godine), a što nije osporeno ni od parničnih stranaka, tako da se ne može prihvatiti opravdanim navodi žalbe da je ponašanje djeteta otišlo u neželjenom pravcu odnosno da se ovakvom odlukom suda isto omogućava.

Zbog navedenog, ni ovaj sud ne nalazi da bi u ovom momentu povjeravanje mldb. djeteta majci koja zna postaviti jasne granice i da bi zbog autoritativnijeg pristupa odgoju djeteta koji je u adolescentnoj dobi trebalo prihvatiti prijedlog centra, a koji prvostepeni sud prihvata opravdanim i jasnim, no kako se zaista radi o jasnoj i nedvosmislenoj želji mldb. 1 da živi sa ocem tj. da ne želi ići iz svoje kuće, pravilno je prvostepeni sud cijenio da nametanje odluke djetetu koje ima vlastiti stav i može izraziti mišljenje po pitanjima koja se njega tiču, bi bilo kontraproduktivno pogotovo kada se i za sada ima u vidu iskazani otpor spram majke, a što isto nije osporeno od parničnih stranaka dakle roditelja mldb. djeteta tako da ni ovaj sud ne može zaključiti drugačije tj. da bi u ovoj situaciji staranje majke bilo bolje rješenje od staranja oca djeteta. Stoga se neopravdano prigovara od strane žaliteljice da zbog popustljivog stava oca postoje iskazane negativnosti kako se to navodi u žalbi odnosno da je trebalo uvažiti izneseni prijedlog Centra.

S tim u vezi ovaj sud podsjeća da angažovanje organa starateljstva i rad istoga jeste posebna obaveza organa starateljstva dakle, da stavlja prijedlog o tome s kojim roditeljem djeteta treba živjeti, i o načinu održavanja ličnih odnosa i neposrednih kontakata s roditeljem s kojim neće živjeti kao i o ostalim sadržajima roditeljskog staranja, međutim izneseni prijedlog ne obavezuje sud s obzirom da je pored toga sud dužan u potpunosti i istinito utvrditi sve činjenice od značaja za donošenje odluke o povjeri djeteta, a što je i učinjeno, pa kako evidentno u tom pravcu nije bilo propusta zbog kojeg bi bila neophodna intervencija ovog suda u smislu donošenja drugačije odluke, a niti na to upućuje dosadašnje postupanje organa starateljstva, slijedom čega se neopravdano prigovara pravilnosti i zakonitosti tako donesene odluke pa posljedično tome i u pogledu donesene odluke suda vezano za neposredne kontakte.

Prema tome, za ovaj sud nije sporno, a kako to i proizlazi iz predmetnog stanja spisa da je tužiteljica poduzela sve da nakon prekida faktičke bračne zajednice ostvari uslove za boravak mldb. 1 sa njom, pa između ostalog i da je iznajmila stan u neposrednoj blizini porodične kuće gdje je isti rođen i živi, da je ista odgovorna i posvećena brizi oko istoga, njegovom odgoju kao i ispunjavanju školskih obaveza, no s obzirom na naprijed, za sada i u datim okolnostima a po ocjeni vijeća ovog suda izneseni razlozi žalbe se ne mogu prihvatiti kao utemeljeni i opravdani.

Također, pravilno je prvostepeni sud odlučio i o doprinosu na ime izdržavanja mldb. 1 obzirom da tužiteljica ima redovna mjesečna primanja i da ista jeste u mogućnosti doprinositi izdržavanju mldb. 1 u utvrđenom iznos od 200,00 KM mjesečno neovisno od toga što ista ima troškove za vlastite potrebe, jer kao osoba mlađe životne dobi je očito sposobna da poduzme aktivnosti na sticanju dodatnih prihoda tj. da ulaže posebne napore radi obezbjeđenja sredstava za izdržavanje a što je zakonska obaveza. U tom pravcu je jasna odredba člana 215. Porodičnog zakona a koja propisuje da su roditelji dužni izdržavati maloljetno dijete i u izvršavanju te obaveze moraju iskoristiti sve svoje mogućnosti i sposobnosti, slijedom čega odluka suda iskazana kao u izreci pobijane presude se ne može tumačiti da je sud propustio cijeniti na pravilan način izvedene dokaze pa tako ni da se može govoriti da je ista zasnovana na pogrešno i nepotpunom činjeničnom utvrđenju suda a sljedstveno tome ni nepravilnoj primjeni relevantnih odredbi Porodičnog zakona F BiH („Službene novine F BiH“, broj 35/2005, 41/2005-ispr. 31/2014 i 32/2019-odluka US).

Također se neosnovano prigovora i odluci suda o troškovima postupka obzirom na date okolnosti slučaja kako je to naprijed i sumirano, pa je pravilno prvostepeni sud donio odluku kada je obavezao svaku stranku da snosi svoje troškove postupka.

U pogledu ostalih razloga žalbe ovaj sud nalazi da isti nisu od uticaja na drugačiju odluku ovog suda, pa ih nije posebno ni obrazlagao u smislu člana 231. Zakona o parničnom postupku.

Radi toga, ovaj sud je žalbu žaliteljice odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu temeljem člana 226. Zakona o parničnom postupku F BiH.

Predsjednik vijeća

Edvin Kokić